

KOOS PEATAME KÜBERKIUSAMISE!

Kiusamisvaba
Kool

Küberkiusamiseks peetakse seda, kui kellelegi tehakse küberruumis meelega ja korduvalt kahju, nii et tal on raske end kaitsta. Küberkiusamine võib toimuda nii üks ühele, grupis kui avalikult. Küberkiusaja võib jääda ka anonüümseks.

Näited: ähvardavate sõnumite ja haiget tegevate kommentaaride saatmine, halvustavate piltide-videote tegemine ja levitamine, veebimängudes ja foorumites-gruppides inetult suhtlemine või väljatõrjumine, libakontode tegemine ja teise isikuandmete levitamine halva tegemise eesmärgil jmt.

KÜBERKIUSAMINE KAHJUSTAB KÕIKI!

Kiusatu võib kogeda stressi, ärevust, depressiooni, raskeid tundeid ja endasse tõmbumist, samuti raskusi toimetuleku, keskendumise, õppimise ja suhetega. Küberkiusamise eest ei saa peitu pageda, see tuleb igale poole kaasa. Küberkiusamine võib jätta armi kogu eluks.

Kiusaja võib tunda lühiajalist võimutunnet, aga ka kaaslaste survet kiusamist jätkata, ja ärevust võimalike tagajärgede pärast. Küberkiusamisest jäävad asitõendid. Kiusajatel kipub olema samuti rohkem raskusi tunnete juhtimise, suhtlemisoskuste ja õppimisega. Kiusajatel on tulevikus suurem kuritegevuse risk.

Kõrvaltvaataja võib kogeda suuremat stressi ja ärevust, ebakindlust ja süütunnet, sest ei osata reageerida, samuti hirmu ise kiusatud saada.

KÜBERKIUSAMINE VÕIB OLLA ÕIGUSRIKKUMINE, mille toimepanijat võib oodata karistus rahatrahvist vabadusekaotuseni. Libakonto tegemine võib olla teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine. Väljapressimiseks peetakse seda kui häbistavate andmete avalikustamata jätmise eest nõutakse raha või muud varalist kasu. Teise isiku piltide loata levitamine on autoriõiguste rikkumine. Uuri lisa veebikonstaablilt!

KÜBERKIUSAMIST SAAB PEATADA!

Kui sind küberkiusatakse:

- ✓ blokeeri kiusaja;
- ✓ teavita suhtlusportaali pidajat kiusaja tegevusest (*report*);
- ✓ kopeeri või salvesta haiget tegevad postitused, et neid vajadusel kasutada kriminaalasjas tõenditena;
- ✓ räägi usaldusväärse täiskasvanuga (ema-isa, õpetaja, [KiVa-tiimi](#), vmt), et saada abi ja nõu.

Kui oled ise

küberkiusanud:

- ✓ lõpeta kiusav tegevus;
- ✓ kustuta kogu haiget tegev materjal, et kahju ei saaks suuremaks minna;
- ✓ püüa heastada tehtud kahju;
- ✓ räägi usaldusväärse täiskasvanuga, kes saaks aidata kiusamisega tekkinud kahju vähendada.

Kui oled märganud küberkiusamist:

- ✓ ei levita kiusavat sisu edasi;
- ✓ anna tegijale teada, et kiusamine ei ole OK;
- ✓ salvesta infot asitõenditeks,
- ✓ räägi usaldusväärse täiskasvanuga;
- ✓ teavita kiusatut, kui kiusamine toimub tema teadmata ja paku tuge;
- ✓ toeta kannatajat ka kiusamise jätkudes, et ta ei tunneks ennast üksinda.

VAATA KA:

www.kiusamisvaba.ee
www.suurimjulgus.ee
www.targaltinternetis.ee

VEEL ABI VÕIMALUSI:

Lasteabi - www.lasteabi.ee, tel 116111

Ohvriabi - www.palunabi.ee, tel 116006

Peaasi - www.peaasi.ee/kysi-noustajalt/

Veebikonstaablid - <https://www2.politsei.ee/et/nouanded/veebikonstaabel/>

